

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 94/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Elenou Ľalíkovou, advokátkou, Podbrezovská 34, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 123/2011 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 123/2011 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v nadväznosti na to aj základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Okresnému súdu Bratislava I **prikazuje** v konaní sp. zn. 19 C 123/2011 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **3 000 eur**, ktoré je Okresný súd Bratislava I **povinný** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **738,47 eur** a zaplatiť ich jeho právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevýhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 12. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a v nadväznosti na to aj porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 123/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). V napadnutom konaní navrhuje okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a domáha sa priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 5 250 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 94/2022-8 zo 17. februára 2022 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o najmä nesústreďenej činnosti okresného súdu v napadnutom konaní. V konaní vo veci samej má sťažovateľ procesné postavenie žalobcu proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“); predmetom napadnutého konania je žaloba o náhradu škody v sume 117 308,54 eur s príslušenstvom z titulu odškodnenia za nezákonne vedené trestné konanie proti sťažovateľovi v období od 26. septembra 2008 do 7. júla 2010. Napadnuté konanie začalo po podaní žaloby sťažovateľa na okresnom súde 27. júla 2011.

3. K doterajšiemu priebehu napadnutého konania sťažovateľ uviedol, že hoci okresný súd už 27. septembra 2013 prvýkrát vo veci rozhodol, keď v menšej časti podanej žalobe vyhovel, na základe podaného odvolania a následne aj dovolania bola vec vrátená opätovne okresnému súdu na ďalšie konanie. Po vrátení veci na ďalšie konanie a rozhodnutie okresný súd 8. júla 2021 nariadil nové pojednávanie vo veci na 16. november 2021. Dodal, že uvedené pojednávanie však bolo okresným súdom bez odôvodnenia zrušené a bol nariadený nový termín pojednávania na 26. apríl 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta najmä nesústreďenú činnosť okresného súdu. Poukazuje primárne na tú skutočnosť, že hoci podal žalobu vo veci ešte v lete roku 2011, tak ani po viac ako 10 rokoch sa (v dôsledku zrušenia pôvodného rozhodnutia okresného súdu, pozn.) nedočkal právoplatného meritórneho rozhodnutia vo veci. V tejto súvislosti poukázal na to, že hoci bolo konanie vedené doteraz na viacerých stupňoch (v rámci odvolacieho aj dovolacieho konania, pozn.), v dôsledku zrušenia pôvodného rozhodnutia okresného súdu a vrátenia mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie ide táto skutočnosť práve na ťarchu okresného súdu. Tiež poukazuje na to, že doterajšia doba vyše desiatich rokov bez vydania právoplatného rozhodnutia v jeho veci je extrémne dlhá a porušujúca nielen jeho právo na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov, ale aj právo na súdnu ochranu.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľa a prehľad procesných úkonov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V 129/2022 doručenom ústavnému súdu 10. marca 2022 v podstatnom uviedol, že po oboznámení sa s podanou ústavnou sťažnosťou a po preštudovaní spisového materiálu okresného súdu sa mu vo vzťahu k postupu okresného súdu javí ústavná sťažnosť ako neopodstatnená. Má za to, že v napadnutom konaní sa nevyskytlo žiadne podstatné obdobie nečinnosti okresného súdu a okresný súd koná v predmetnej veci plynulo a bez zbytočných prieťahov. Uviedol, že v súčasnosti je nariadený termín pojednávania na 26. apríl 2022. Poukázal na to, že v období od 16. decembra 2013 do 14. júla 2017 a od 29. mája 2020 do 9. júna 2021 sa spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z dôvodu rozhodovania o odvolaní sťažovateľa a žalovanej a v období od 13. júna 2018 do 5. februára 2020 sa nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu rozhodovania o dovolaní sťažovateľa. Dodal, že nie je možné v neprospech okresného súdu pričítať predĺženie napadnutého konania v dôsledku rozhodovania o opravnom a mimoriadnom opravnom prostriedku. V ďalšej časti vyjadrenia poukázal na značnú fluktuáciu personálu okresného súdu, a to aj na pozícii sudcov, v dôsledku čoho dochádza opakovane k prerozdeľovaniu spisov medzi jednotlivých sudcov, čo má taktiež negatívny vplyv na plynulosť a celkovú dĺžku súdnych konaní vrátane napadnutého konania. Pomerne obsérne sa venoval opísaniu zaťaženia (resp. preťaženia, pozn.) okresného súdu a z toho vyplývajúcej nemožnosti v primeranej lehote ukončiť súdne konania, pričom uviedol, že na tento stav bolo opakovane upozorňované aj Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“). Dodal, že za neprimeranú považuje sťažovateľom uplatnenú výšku finančného zadostučinenia, pretože ju nepreukázal žiadnymi výnimočnými okolnosťami.

5.1. Súčasťou doručeného vyjadrenia okresného súdu bolo aj vyjadrenie vo veci konajúceho zákonného sudcu, ktorý v podstatnom uviedol, že predmetná vec mu bola na konanie a rozhodnutie ako zákonnému sudcovi pridelená 19. januára 2017 (keď sa spisový materiál nachádzal v rámci odvolacieho konania na krajskom súde a následne sa spis nachádzal v rámci dovolacieho konania na najvyššom súde, pozn.). Ďalej uviedol, že spis bol okresnému súdu vrátený na ďalšie konanie 9. júna 2021, pričom 8. júla 2021 bol nariadený termín pojednávania na 16. november 2021. Uvedený termín pojednávania bol však z dôvodu povinností zákonného sudcu spojených so zabezpečením riadenia a správy okresného súdu z titulu výkonu funkcie podpredsedu okresného súdu zrušený a nový termín pojednávania bol stanovený na 26. apríl 2022. V súvislosti s uvedeným poukázal na to, že od 15. júna 2019 pôsobí ako podpredseda okresného súdu, pričom od 1. septembra 2021 až doteraz je poverený jeho vedením. Preto bolo od uvedeného obdobia jeho primárnou zodpovednosťou vykonávať funkciu súvisiacu s vedením okresného súdu a jeho možnosť vykonávať všeobecné súdnictvo bola vzhľadom na množstvo agendy spojenej s vedením okresného súdu významne obmedzená. Napriek tomu považuje napadnuté konanie za plynulé a má za to, že úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci boli realizované bez zbytočných prieťahov.

III.2. Replika sťažovateľa:

6. Sťažovateľ sa na výzvu ústavného súdu z 18. marca 2022 k stanovisku okresného súdu vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 30. marca 2022, v ktorom v podstatnom uviedol, že je vecou štátu organizovať svoje súdnictvo tak, aby boli rešpektované princípy zakotvené v ústave aj dohovore a nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu očakávajú ochranu svojich práv v primeranej lehote. Dodal, že priesťahy v napadnutom konaní preto nie je možné ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov a k porušeniu práva na prejednanie veci v primeranej lehote môže dôjsť aj vtedy, ak konanie ako celok nezodpovedá svojou dobou trvania času, v ktorom je možné uzavretie konania spravidla očakávať.

III.3. Prehľad procesných úkonov:

7. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zistil, že napadnuté konanie začalo na základe žaloby podanej sťažovateľom na okresnom súde 27. júla 2011 (18. augusta 2011 okresný súd vyzval žalovanú na vyjadrenie sa k žalobe, na ktorú žalovaná reagovala podaním okresnému súdu doručeným 21. októbra 2011, pozn.). Následne 10. novembra 2011 zaslal sťažovateľovi repliku žalovanej, na ktorú podal dupliku okresnému súdu doručenu 28. decembra 2011. Okresný súd 28. júna 2012 nariadil pojednávanie na 18. september 2012 (ktoré bolo zrušené z dôvodu PN sudcu). Zo súdneho spisu vyplýva, že vo veci boli následne uskutočnené pojednávania v termínoch 30. október 2012, 18. január 2013, 19. február 2013, 5. apríl 2013, 10. máj 2013, 14. jún 2013, 10. september 2013 a 27. september 2013 [keď bol vyhlásený rozsudok okresného súdu č. k. 19 C 123/2011-180 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 27. septembra 2013“)]. Sporové strany podali proti rozsudku okresného súdu z 27. septembra 2013 odvolanie (sťažovateľ podal odvolanie 10. októbra 2013 a žalovaná podala odvolanie 18. októbra 2013, pozn.). Okresný súd 16. decembra 2013 predložil spis na rozhodnutie o podaných odvolaniach krajskému súdu, ktorý 21. júna 2017 vydal rozsudok č. k. 2 Co 558/2013-227 (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 21. júna 2017“) a spis bol okresnému súdu vrátený 16. augusta 2017. Sťažovateľ 2. októbra 2017 podal dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 21. júna 2017. Okresný súd 13. júna 2018 predložil spis spolu s dovolaním sťažovateľa na najvyššom súde, ktorý uznesením č. k. 2 Cdo 135/2018 z 19. decembra 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu z 19. decembra 2019“) zrušil rozsudok krajského súdu z 21. júna 2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (uznesenie najvyššieho súdu z 19. decembra 2019 bolo okresnému súdu doručené 5. februára 2020 a sťažovateľovi a žalovanej bolo doručené 3. marca 2020). Okresný súd 29. mája 2020 predložil spis na krajskom súde, ktorý uznesením č. k. 15 Co 70/2020-314 z 28. apríla 2021 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 28. apríla 2021“) zrušil rozsudok okresného súdu z 27. septembra 2013 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd 7. júla 2021 nariadil pojednávanie na 16. november 2021, avšak predmetný termín pojednávania bol zrušený a nariadený bol nový termín pojednávania na 26. apríl 2022.

8. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov konania a spisu okresného súdu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v nadväznosti na to aj porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 295/2019).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutom konaní došlo k vzniku prieťahov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu alebo na ich vznik mal vplyv aj postup samotného sťažovateľa, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha prejednávanej veci.

12. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že spory, ktorých predmetom je uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci (v tomto prípade sa sťažovateľ domáhal odškodnenia za nezákonne vedené trestné konanie v období od 26. septembra 2008 do 7. júla 2010, pozn.), v zásade patria medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Teda ústavný súd v danom prípade nezistil zásadnú právnu či skutkovú náročnosť sporu.

13. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že po preskúmaní predloženého spisového materiálu na strane sťažovateľa nezaznamenal žiadne obštrukčné správanie, ktoré by malo za následok predĺžovanie napadnutého konania. Z obsahu súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že sa riadne zúčastňoval pojednávaní a primerane reagoval na výzvy.

14. K tretiemu kritériu, a to postupu okresného súdu, je potrebné uviesť, že po preštudovaní okresným súdom predloženého spisového materiálu ústavný súd v napadnutom konaní jednoznačne identifikoval primárne nesústredený postup okresného súdu, keďže na základe podaného riadneho

a tiež následne aj mimoriadneho opravného prostriedku došlo nakoniec uznesením krajského súdu z 28. apríla 2021 k zrušeniu rozsudku okresného súdu z 27. septembra 2013 a vec bola okresnému súdu po v podstate 10-tich rokoch od podania žaloby vrátená späť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V tejto súvislosti je možné poukázať na to, že k zrušeniu rozsudku okresného súdu z 27. septembra 2013 došlo z dôvodu, že vytýkané nedostatky najvyšším súdom konštatované v jeho rozhodnutí o podanom dovolaní sa vzťahovali aj na konanie pred okresným súdom ako súdom prvej inštancie. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu z 28. apríla 2021 zároveň vyplýva, že povinnosťou okresného súdu v ďalšom konaní bude opätovne posúdiť nárok sťažovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy za aktívnej účasti sporových strán, a to nadväzne na právny názor vyslovený dovolacím súdom v predmetnej veci, ako aj jeho nárok na úrok z omeškania.

15. Na tomto mieste ústavný súd zdôrazňuje, že postup súdu spočívajúci len v samotnom vykonaní rôznych úkonov, ktoré však nevedú k meritórnemu ukončeniu sporu, nie je možné považovať za postup efektívny, sledujúci odstránenie stavu právnej neistoty (m. m. I. ÚS 109/2021).

15.1. Zároveň je nutné podotknúť, že „argumentácia“ okresného súdu v súvislosti s obdobiami, počas ktorých bola vec na odvolacom a dovolacom súde (teda, že uvedené obdobia nie je možné pričítať na ťarchu okresného súdu, pozn.), nie je namieste. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že ak po využití opravných prostriedkov (riadnych, ale aj mimoriadnych, pozn.) dôjde nakoniec až k zrušeniu rozsudku prvoinštančného súdu (z dôvodu procesných alebo hmotnoprávných pochybení, pozn.) a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančného súdu (tak ako tomu bolo v danom prípade, pozn.), uvedené ide primárne na ťarchu súdu, ktorému bolo dané rozhodnutie zrušené (teda v danom prípade okresného súdu, pozn.). Práve v tom totiž spočíva nesústredená činnosť, keď závery, ku ktorým dospel prvoinštančný súd na základe vykonaného dokazovania či zhodnotenia skutkovej alebo právnej otázky, následne vyhodnotili sudy vyššej inštancie ako zlé či nedostatočné a majúce za následok až samotné zrušenie jeho rozhodnutia. Tým vo svojom dôsledku dochádza aj k zbytočnému a neúmernému predĺženiu súdneho (napadnutého, pozn.) konania a k oddiaľovaniu nastolenia právnej istoty sporových strán (vrátane sťažovateľa, pozn.).

15.2. S poukazom na okresným súdom uvádzané personálne aspekty v spojení s množstvom agendy, ktorú musia okresný súd a zákonný sudca riešiť, ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že uvedené je aj otázkou organizácie práce, a to nielen samotného zákonného sudcu, ale aj vedenia súdu. Ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že si štát a najmä prostredníctvom ministerstva spravodlivosti túto úlohu neplní, v žiadnom prípade nesmie byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa.

16. Po zhodnotení všetkých okolností ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že napadnuté konanie trpí prieťahmi. Prieťahy idú primárne na vrub postupu okresného súdu, a to najmä v dôsledku jeho nesústredenej, ale aj neefektívnej činnosti. Okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu. Zároveň ústavný súd zdôrazňuje, že samotná skutočnosť,

že ani po takmer 11-tich rokoch od podania žaloby sa sťažovateľ nedočkal právoplatného meritórneho ukončenia sporu, je už sama osebe ústavnoprávne neakceptovateľná, navyše s prihliadnutím na to, že samotný sťažovateľ sa o neprimeranú dĺžku nijak nepričinil. S poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania a na skutočnosť, že po takmer 11-tich rokoch je vec opätovne prejednávaná pred súdom prvej inštancie (v dôsledku zrušenia pôvodného rozsudku okresného súdu z 27. septembra 2013, pozn.), ústavný súd dospel v danom prípade k záveru, že uvedené umožňuje v nadväznosti na konštatovanie existencie zbytočných prietahov v napadnutom konaní aj vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu. Na tomto mieste zároveň zdôrazňuje, že ani po vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie okresný súd nepostupoval dostatočne efektívne, keď vo veci od júla roku 2021 nebol schopný vykonať žiadny relevantný procesný úkon smerujúci k vydaniu meritórneho rozhodnutia vo veci.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v nadväznosti na to aj základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie

18. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v nadväznosti na to aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

19. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v nadväznosti na to aj jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy boli porušené, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadost'učinenia vo výške 5 250 eur. Uvedené odôvodňoval primárne poukazom na celkovú doterajšou dĺžku napadnutého konania bez vydania právoplatného meritórneho rozhodnutia súdom prvej inštancie v období už blízkom sa k 11 rokom od podania žaloby, pričom poukázal aj na samotný predmet napadnutého konania a jeho zvýšený význam pre sťažovateľa.

20. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva

(III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym sudom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania, ktorá v čase vydania nálezu už atakuje obdobie 11 rokov od podania žaloby sťažovateľa, pričom bolo tiež prihliadnuté na tú skutočnosť, že k právoplatnému meritórnemu rozhodnutiu vo veci nedošlo práve v dôsledku zrušenia prvotného rozhodnutia okresného súdu (rozsudku okresného súdu z 27. septembra 2013, pozn.). Ďalšou zásadnou okolnosťou je, že okresný súd aj po vrátení veci nekonal dostatočne urýchlene, keď nové pojednávanie vo veci je nariadené až 10 mesiacov po vrátení veci na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zohľadniac uvedené, ako aj skutočnosť, že stav právnej neistoty sťažovateľa trvá, ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 3 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

22. Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

23. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 738,47 eur (bod 4 výroku nálezu).

24. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je 193,50 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a podanie repliky k vyjadreniu okresného súdu). Celkovo tak sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov v sume 615,39 eur. Priznanú odmenu ústavný súd zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 123,08 eur, pretože právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľom DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

25. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 6. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu